

VÝROČNÍ ZPRÁVA O ČINNOSTI TÝMU Č. 7 PRO ASFALTOVÁ POJIVA A ASFALTOVÉ EMULZE ZA ROK 2020

Vedoucí týmu: Ing. Ondřej Dašek, Ph.D.

Tajemník týmu: Ing. David Matoušek

1. Poslání a charakteristika týmu

Tým pro asfaltová pojiva a asfaltové emulze, který byl založen v roce 1996 jako tým pro emulze a emulzní technologie, je složen z odborníků jak pro asfaltová pojiva, tak i pro výrobu kationaktivních asfaltových emulzí (KAE) a jejich aplikací. Úkolem týmu byla původně spolupráce při tvorbě základních výrobních předpisů pro asfaltové emulze a následně pak zpracování předpisů pro jednotlivé aplikace, které asfaltové emulze využívají. V roce 2015 byla činnost týmu rozšířena o oblast všech druhů a typů asfaltových pojiv.

Se zahájením přípravy transformace EN do soustavy ČSN byla činnost týmu orientována přednostně na práce související s touto transformací. V roce 1999 byl tým sloučen s Národním aplikačním týmem (NAT) a jako NAT pracoval do roku 2008, kdy došlo k prvnímu upřesnění složení NAT včetně snížení počtu členů NAT na celkem 5 zástupců týmu. Výstupy z činnosti byly projednávány v rámci týmu. Činnost odrážela náplň komise CEN/TC 227/WG 2 Nátěry a kalové vrstvy, částečně pak i komise CEN/TC 336/WG 2.

V roce 2015 byla provedena nová revize složení NAT, která vycházela z nutnosti reagovat na úkoly a činnosti z příslušných CEN (revize norem apod.). Původní NAT byl proto rozdělen na dvě části:

- NAT 1 pro asfaltová pojiva, který je propojen s činností týmů č. 6 a č. 7 a je národní platformou pro činnost TC 336/WG 1.

- NAT 2 pro emulze a emulzní technologie, který je propojen s činností týmu č. 7 a je národní platformou pro činnosti komisí TC 227/WG 2 a TC 336/WG 2.

Tým č. 7 je zastoupen v obou NAT a jeho členové se účastní prací na překladech EN, jejich připomínkování v rámci pracovních stádií CEN i tvorbě a připomínkování zbytkových ČSN, příp. dalších předpisů. Členové týmu rovněž spolupracují při zavádění EN do soustavy ČSN s ÚNMZ/ČAS jako zpracovatelé norem.

2. Dosavadní činnost týmu

V roce 2020 se uskutečnily dvě porady týmu.

Datum porady	Místo konání / u firmy	Počet účastníků
2. 7. 2020	Učebna laboratoře Ústavu pozemních komunikací, VUT v Brně, Fakulta stavební, Brno	21, z toho 11 hostů
10. 12. 2020	Videokonference prostřednictvím Microsoft Teams	19, z toho 9 hostů

3. Členská základna týmu (stav k 31. 12. 2020)

Tým je složen z odborníků, kteří zastupují členské organizace Sdružení. K 31. 12. 2020 měl tým celkem 21 stálých členů včetně vedoucího a tajemníka týmu. Do aktivní práce týmu se však trvale zapojují jen někteří členové týmu a rok 2020 nepřinesl výraznou změnu. Zastoupení v týmu odpovídalo jeho celkovému zaměření.

Práce týmu se zúčastňuje i celkem 10 stálých hostů zastupujících organizace, které nejsou členy Sdružení. Tito hosté jsou zváni na jednání týmu podle potřeby a projednávaného programu.

Na jarní poradě týmu č. 7 předal dosavadní vedoucí týmu Ing. Václav Valentin vedení týmu Ing. Ondřeji Daškovi, Ph.D. Tajemník Ing. David Matoušek a jednatel SVS Ing. Petr Svoboda poděkovali Ing. Václavu Valentinovi za jeho úspěšné vedení týmu č. 7.

4. Výsledky činnosti týmu v roce 2020 včetně zhodnocení činnosti a plnění úkolů

Připomínkování revizí EN

Členové týmu se vyjadřovali z oblasti TC 227/WG 2 k revizím specifikačních norem EN 12271 a EN 12273, než byly z důvodu negativního posouzení HAS konzultantů pozastaveny, a dále k specifikační normě EN 13108-31 a normám EN 12272-2, -4 a -5, dále k revizi EN 12274-8 a -9. Tyto práce jsou sledovány průběžně gestorem v příslušné WG 2. Z oblasti TC 336/WG 1 a WG 2 se členové týmu vyjadřovali k revizím EN12846-1 (změna hranic pro opakovatelnost a reprodukovatelnost), EN 13358 a EN 14023. Z důvodu nesouhlasného stanoviska HAS konzultanta současný návrh EN 14023 v ENQ končí a bude se vypracovávat návrh nový. Obdobně jsou sledovány i revize dalších norem, které probíhají v souladu s plánem CEN. Jedná se jednak o specifikační normy ČSN EN 13808 a ČSN EN 15322, dále o ČSN EN 14023 a také o celou řadu zkušebních norem souvisejících s oblastí jak asfaltových pojiv, tak i asfaltových emulzí a emulzních technologií. Zde lze jmenovat například práci na nově připravované evropské zkušební normě TS 16346. Nadále se řeší revize zkušební normy EN 1427 (konkrétně se řeší problematika teplotního gradientu v glycerinové lázni, zkoumají se vlivy různých médií a provádí se porovnávací zkoušky).

Členové týmu se dále vyjadřovali k revizím zkušebních norem řady ČSN EN 12697.

Pozornost byla také věnována vývoji při hledání metod pro stanovení čísla kyselosti (CEN/TS 17482) a obsahu soli (CEN/TS 17481) v asfaltovém pojivu pro výrobu kationaktivních asfaltových emulzí (KAE). V rámci stanovení čísla kyselosti proběhly kruhové zkoušky pro rozpouštědla xylen i toluen a reprodukovatelnost byla 40 %. Kruhové zkoušky pro stanovení obsahu soli zatím z důvodu nedostatku laboratoří neproběhly. Tato činnost je v gesci zástupce Ing. T. Koudelky v TC 336/WG 2, který zajišťuje projednávání úkolů a připomínek jak v rámci NAT, tak i v rámci příslušných týmů. Připravuje se nová evropská norma pro metodu měření na DSR postupem BTSV podle DIN (NP 336205). V roce 2020 rovněž došlo k revizi normy EN 13614. V normě byly některé postupy upřesněny a došlo k přidání fotek zobrazujících stupně obalení kameniva. Cílem je usnadnění posuzování míry obalení.

Zbytkové ČSN

Členové týmu se vyjadřovali k nové normě ČSN 73 6141. Současně probíhala spolupráce na tvorbě nové normy ČSN 73 6120 a na revizi ČSN 65 7222-2. Tyto ČSN jsou v současné době v připomínkovém řízení. V rámci NAT 2 se také připravuje návrh revize ČSN 73 6132, kde se upravila problematika štěpitelnosti, stanovování i členění a návrh revize norem ČSN 73 6129 a ČSN 73 6130.

Připomínkování TP a TKP

V průběhu roku probíhala konzultační spolupráce na revizi kap. 7 TKP Hutněné asfaltové vrstvy. TKP jsou stále v připomínkovém řízení a dosud nebyly schváleny. V roce 2020 rovněž započala revize TP 170, které se účastní vybraní členové týmu.

Jiné

Členové týmu se vyjadřovali k vypracovaným dokumentům, týkajícím se informací o možném vývoji v zásobování asfaltovým pojivem v roce 2020 a informacím, týkajícím se přetrvávajících problémů na trhu s kationaktivními asfaltovými emulzemi v ČR. Členové týmu se dále seznámili s podklady pro přípravu zákona o stavebních výrobcích a s usnesením vlády č. 438 z 20. 4. 2020 k minimalizaci dopadu pandemie onemocnění COVID-19 na vybrané stavby dopravní a vodní infrastruktury a stavby s nimi souvisejícími. Tým se obeznámil i s navrhovanými postupy při řešení problematiky značení CE a prohlášení o vlastnostech DoP, které byly připravovány na evropské úrovni v Bruselu, viz CEN/TR 17499.

V průběhu roku proběhla anketa k výrobovým normám pro asfaltové směsi s dotazem, zda mají být harmonizovány, či ne. Za tým č. 7 panuje obecná shoda s tím, aby normy na asfaltové směsi nebyly harmonizovány, což je i v souladu se stanoviskem ČR v pracovní skupině TC 227/WG 1, kde je gestorem doc. Dr. Ing. Michal Varaus. Členové týmu se také zabývali změnou okrajových podmínek měření na DSR v rámci sběru dat z funkčních zkoušek PMB pro ŘSD ČR. Vybrané členské organizace týmu se v roce 2020 účastnily mezilaboratorních srovnávacích zkoušek, organizovaných Braunschweigskou universitou, které se týkaly provádění oscilačních zkoušek s novou geometrií průměru 4 mm při nízkých teplotách (0 °C až -30 °C). Dále proběhly mezilaboratorní srovnávací zkoušky, organizované společností BN Pétrole, zahrnující mimo jiné postup BTSV. Členové týmu se zúčastnili v rámci jarního zasedání exkurze do silniční laboratoře Ústavu pozemních komunikací

Stavební fakulty VUT v Brně, zaměřené na ukázkou laboratorních zařízení určených pro zkoušení asfaltových poživ.

5. Související pracovní jednání

Vedoucí týmu a tajemník týmu se zúčastnili jako každoročně jednání tajemníků a vedoucích týmů. K některým problematikám připomínkových nebo probíhajících revizí norem byla realizována krátká pracovní jednání užší pracovní skupiny zainteresovaných členů týmu. Zástupci týmu se zúčastnili i dalších jednání (porady zástupců a gestorů v CEN/TC, jednání TNK 134 a TNK 147, porady NAT 1 a NAT 2, jednání CEN/TC 227/WG 2 včetně TG 1 a TG 2, CEN/TC 336/WG 2 apod.). Pracovní jednání TRR proběhla v rámci prací na normách ČSN 73 6141 a ČSN 73 6120, resp. TKP 7. Někteří členové týmu jsou již od roku 2018 členy expertního týmu ŘSD ČR pro asfaltová pojiva a asfaltové technologie, který řídí Ing. J. Hlavatý, Ph.D. Členové týmu se účastnili i jednání odborných týmů, které svojí činností navazují na práci týmu č. 7 (tým č. 3, tým č. 6 a tým č. 10) nebo práce v přípravném výboru konference AV 2021 konané v Českých Budějovicích.

6. Informační zdroje a spolupráce s jinými institucemi

Informační zdroje

Členům týmu jsou na jednotlivých poradách předkládány informace:

- o stavu zpracovávání EN z oboru emulzních technologií a o aktivitách v CEN/TC 227/WG 2, kde byl do konce roku 2020 gestorem Ing. Václav Valentin, jehož gesci v roce 2021 převezme Jakub Valenta;
- o stavu zpracovávání EN z oboru asfaltových poživ a o aktivitách v CEN/TC 336/WG 1, kde je gestorem Ing. Radek Černý;
- o stavu zpracovávání EN z oboru speciálních asfaltových poživ a o aktivitách v CEN/TC 336/WG 2, kde je gestorem Ing. Tomáš Koudelka;
- o aktivitách v CEN/TC 336 a TNK 134 (předseda TNK 134 a koordinátor v CEN/TC 336 Ing. Jiří Plitz);
- o činnosti TNK 147 (Ing. Petr Svoboda);
- o činnosti EAPA – Ing. Petr Svoboda – zástupce Sdružení pro výstavbu silnic v direktoriátu EAPA, Ing. Jan Valentin, Ph.D. – člen komise HS(E), Ing. Jiří Fiedler – člen TK;
- o činnosti EUROBITUME (Ing. Václav Valentin);
- z oblasti výzkumu a vývoje (Ing. Jan Valentin, Ph.D. – zástupce ČVUT v Praze, Ing. Ondřej Dašek, Ph.D. – zástupce VUT v Brně).

Spolupráce s jinými institucemi

Stálými hosty týmu jsou: Ing. Jiří Šmíd, Ph.D. – zástupce MD, Ing. Jiří Škrabka – zástupce ŘSD ČR, Ing. Petr Svoboda – zástupce SVS, Ing. Ján Štefík, Iveta Kapucianová – BITUNOVA spol. s r.o., Ladislav Štěpán – SILNICE ČÁSLAV-HOLDING, a.s., Ing. Zdeněk Komínek – EUROVIA CS, a.s., vedoucí týmu č. 6.

Další hosté jsou zváni k projednávání aktuálních bodů a úkolů dle potřeby.

7. Plán činnosti na rok 2021, předpokládané termíny jednání

Činnost týmu v roce 2021 se zaměří opět na připomínkování pravidelných revizí EN dle plánu CEN/TC 227 a případně CEN/TC 336. Tyto činnosti budou probíhat na základě upřesnění z jednotlivých NAT, resp. v souladu s požadavky jednotlivých gestorů.

Významným přetrvávajícím úkolem bude součinnost při řešení budoucnosti normy EN 13808, stejně jako spolupráce při hledání dalších kvalitativních požadavků na vstupní asfaltová pojiva pro výrobu KAE. Současně bude tým č. 7 trvale sledovat další diskuze a vývoj v souvislosti s připravovanou úpravou znění mandátu M 124.

Dalším důležitým úkolem je dokončení prací na normě ČSN 73 6120 a TKP 7. Důležitým bodem bude i projednání návrhu revize EN 14023.

Dále se členové týmu, v případě potřeby, zapojí do tvorby a připomínkování zbytkových ČSN, případně TP či revizí TKP, které se dotýkají činnosti a náplně práce týmu.

Tým se bude zabývat průběžným hodnocením sběru dat, která budou sloužit jako základ při postupných pravidelných revizích normy pro modifikované asfalty.

Jednání NAT 1 a NAT 2 není zatím časově stanoveno, oba národní komitety se sejdou operativně v případě požadavku gestorů.

Jednání týmu č. 7 se budou operativně přizpůsobovat epidemiologické situaci. Pravděpodobně se budou některá jednání konat prostřednictvím videokonference, případně v hybridním režimu. Preferovat se ovšem bude osobní setkání, byť v omezené podobě. Z těchto důvodů bude jarní jednání týmu č. 7 pravděpodobně posunuto na období květen až červenec, kdy bude snad epidemiologická situace příznivější. Místo i termín konání budou členům včas upřesněny.

Zpracoval:

Ing. Ondřej Dašek, Ph.D., vedoucí týmu

Ing. David Matoušek, tajemník týmu

V Brně dne 3. 2. 2021